

Надежда

за чешката българистика

През последните двадесет години чешките българисти рядко напомняха за себе си на литературния фронт в Чехия – българските заглавия на чешки език бяха повече от рядкост. Причините са всеизвестни – промени както в структурата на книжния пазар, така и в интересите на читателите. За споменатите години излязоха 3–4 книжки на съвременни български автори – приблизително толкова, колкото от чешки писатели в България за две или три години. Заслугата и в двата случая е на различната държавна политика на двете страни за разпространение и популяризиране на съответната литература по света.

Ивана Сръбкова, Йованка Шотолова и Ян Хелер

Докато българските преводачи на чешка литература получават дотации от Министерството на културата на Чешката република и в България почти всяка година се издават чешки автори, то в Чехия появата на българско заглавие по книжните щандове е истинско събитие и се дължи единствено и само на упоритостта и почти сизифовските усилия на шепа млади ентузиаста. Старата генерация чешки българисти по един или друг начин се оттеглиха, от средната остана единствена и се утвърди като доайен Ивана Сръбкова, затова пък най-младите се множат. Заслугата е на катедрата по славистика на Карловия университет, но лично аз мисля, че най-вече е на уменията на последните лектори от България да възпламенят и да поддържат у своите възпитаници траен интерес към българския език и към българската литература. Имам пред вид обаянието и всеотдайността на доц. д-р Петя Бъркалова, доц. д-р Добромир Григоров, д-р Гинка Бакърджиева. На 18 януари БКИ организира вечер на чешките българисти. Идеята бе

българска литература и литературен критик д-р Марцел Черни, който представяше участващите в срещата и им предоставяше думата. Негов активен помощник бе младият преводач на поезията Одржей Заяц, който прочете откъси от излезлите на чешки език книги. Откъс от своя превод на романа на Алек Попов „Мисия Лондон“ прочете и Давид Бернщайн. Ивана Сръбкова, Йованка Шотолова и Ян Хелер представиха електронното литературно издание на iliteratura.cz, където още от самото негово създаване присъстват български текстове, радващи се на определен читателски интерес. Български автори в своята издателска политика представиха и издателите Петър Щенгел и Тереза Рийдлбаухова, благодарение на които ценителите на поезията могат да се запознаят със стихове на съвременни български поети – Димитър Кенаров и неговите „Апокрифни животни“ в превод на Марцел Черни и „Лапидариум“ на Георги Господинов в превод на Одржей Заяц. Споменаха се и заглавия, които предстоят да излязат – напри-

мер „Екзекутора“ на Стефан Кисъв в превод на Надя Алянабиова и „Антология на българския диаволизъм“, дело на колектив преводачи. Особено внимание бе отделено на броя на литературния двуседмичник „Твар“ от 29.11.2012. Издаването му, подпомогнато и от БКИ, е изцяло посветено на българската литература. Представени са стихове на Андрей Германов, Борис Христов и Григор Ленков в превод на Людмила Крожилова, която присъства в броя и с обширно интервю, подготвено от Марцел Черни. Одржей Заяц представя поетесата Кристина Димитрова с интервю и няколко преведени от него стиха. Негово дело са и преведените стихове на Силвия Чолева. Интерес предизвика и представената в броя от Марцел Черни книга на живеещия в Прага български художник Валентин Попов, озаглавена „Бивш чужденец“. Авторът бе сред присъстващите на вечерта и сам говори за написаното от него, но прочитането на откъси предостави на издателя. Препълнената с преводачи, лите- ратори, издатели и приятели на българската култура зала безспорно свидетелства за неизгубения интерес към нашата литература. А ентузиазмът и всеотдайността на младите чешки българисти, изявяващи се на научния и на литературния фронт, дават основателна надежда, че българската литература и за в бъдеще ще продължава достойно да присъства чрез своите най-ярки представители в пъстрата палитра на чешкия литературен пейзаж.

Васил Самаковлиев